

เงินทองเป็นของนอกกายจริงหรือ

ศุภสิทธิ์ พรรณารุโณทัย

ศูนย์วิจัยและติดตามความเป็นธรรมทางสุขภาพ

คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

ขอบเขต

- ไซ้! เงินเป็นของนอกกาย
- ผลกระทบของเงินต่อปัจจัยสี่ และปัจจัยอื่นๆ
- ส่วนเกินและส่วนขาดของเงินสะท้อนความไม่เป็นธรรม
- กลไกบริหารเงินตัดตอนจากบริหารคุณภาพ
- นำของนอกกายส่งเสริมสุขภาวะ

ใช่! เงินเป็นของนอกกาย

- ร่างกาย คืออวัยวะและจิตใจ
- เงินไม่ใช่วัตถุทางพันธุกรรม
- ร่างกายมนุษย์พึ่งปัจจัยสี่เพื่อครบวงจรชีวิต: อาหาร ที่อยู่ อาศัย เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค
- ต้นทุนที่เป็นตัวเงิน และที่ไม่ใช่เงิน (ความมั่งคั่ง) เพื่อการดำรงชีวิต

ผลกระทบของเงินต่อปัจจัยสี่ และปัจจัยอื่นๆ

- เงินถ่ายเทเร็วกว่าการถ่ายเททางพันธกรรม
- เงินทำให้ครอบครัวมีมากกว่าปัจจัยสี่
- สังคมจึงนิยมสะสมเงินเพื่อสร้างคุณค่าด้านต่างๆ (ทฤษฎีเงินสำรอง)
- ถ้าขาดแคลนเงิน จะขาดอาหาร สุขภาพทรุด คุณค่าแห่งตนลด
- ขาดแคลนเงิน ทำให้ช่วยผู้อื่นได้น้อยลง คุณค่าแห่งตนลด
- ขันธนาธิปไตย ใช้เงินส่วนเกิน เป็นปัจจัยคุกคามผู้อื่น

ส่วนเกินและส่วนขาดสะท้อนความไม่เป็นธรรม

- หลักการกระจายที่เป็นธรรม: ปันส่วนตามความจำเป็นทางสุขภาพ (ผู้ให้บริการเป็นตัวแทนที่ดีของประชาชน)
- ส่วนเกินหรือส่วนเก็บ สร้างความคล่องตัวของหน่วยงาน
- ส่วนเกิน ใช้จูงใจผู้ให้บริการตามความจำเป็นทางสุขภาพได้
- ส่วนขาด ทำให้ลดการดูแลผู้ป่วยลง (เมื่อเป็นระบบเหมาจ่าย)
- ส่วนขาดระยะยาว ทำให้ช่วยประชาชน/ผู้ป่วยได้น้อยลง

กลไกบริหารเงินตัดตอนจากบริหารคุณภาพ

- การเงินกระแสเงินสด กับ เกณฑ์สิทธิ
- การเงินระบบผู้ป่วยรายย่อย กับ รายได้แบบกลุ่ม
- ยิงคิดถึงประโยชน์ผู้ป่วย ยิงใช้เงินมาก/น้อย?
- ยิงคิดถึงประโยชน์สังคม ยิงใช้เงินมาก/น้อย?
- ยิงทำดี ยิงขาดเงิน?
- ใครลงทุน ใครได้รับประโยชน์

นำของนอกกายส่งเสริมสุขภาวะ

- คุณธรรม มีต้นทุน(เป็นตัวเงิน/ไม่ใช่ตัวเงิน) และมีระยะเวลา
- กลไกบริหารเงินต้องมีคุณธรรมเป็นทางลัด
- วิชาการเป็นเครื่องมือของคุณธรรม
- ระบบบัญชี ต้นทุน ประสิทธิภาพ
- ระบบข้อมูลสุขภาพ: สุขภาวะ คุณภาพชีวิต และการเข้าถึง